

DUCH PŘICHÁZÍ NA POMOC

(neděle svatodušní)

Římanům 8,18-28

Máme před sebou slovo ap. Pavla z dopisu církvi v Římě. Skoro celá 8. kapitola tohoto listu mluví o působení Ducha svatého v životě křesťana. Ukazuje, jak je přítomnost Božího Ducha přelomová a nezbytná, jak přemáhá naši hříšnost, ba jednou přemůže i naši smrtelnost. Náš dnešní text se dotýká ale ještě další služby Ducha svatého v našem životě. A tou je jeho pomoc v našich slabostech.

Nové a staré

Čteme zde o „*utrpeních nynějšího času*“ (v. 18). Pavel zde ukazuje, jak celé tvorstvo touží po proměně, obnově. Stvoření je zasaženo porušeností - „*bylo vydáno marnosti*“. Vše živé se rodí a hyne, mnohý zánik urychlují přírodní katastrofy nebo nešetrnost lidského jednání s přírodou. A tak stvoření „sténá“, nařká, trpí bolestmi a touží po proměně, po vysvobození z „*otročtví zániku*“. A v tom všem se nachází také křesťan: „*A nejen to: i my sami, kteří již máme Ducha jako příslib darů Božích, i my ve svém nitru sténáme, očekávající přijetí za syny, totiž vykoupení svého těla*“ (v. 23). Zde je výstižně vyjádřeno, jak se to nové i staré nepotkává jen nějak dějinně, ale přímo a konkrétně také v nás. I my sami - tedy i ty a já - prožíváme obojí: „*Již máme Ducha Božího*“ (to nové) a zároveň „*sténáme*“ (to staré). Je to slovo proti předčasnému triumfalismu. Nejen že ten okolní svět sténá a nařká, ale i my sami, kteří již máme Ducha Božího, ve svém nitru sténáme. Přítomnost Božího Ducha a jeho nového působení proměňuje starý řád, ačkoli jej ještě neruší. Pavel zde dosl. říká, že máme „*prvotiny Ducha*“. To znamená, že to nové zde již je a působí, ale bude mít ještě pokračování. Prvotiny dávají tušit, že u nich nezůstane. Boží dílo se Kristovým příchodem a sesláním Ducha svatého ještě nedovršilo, ještě se nevyčerpalo, ještě bude pokračovat. Věříme, že Bůh jednou obnoví a promění *celé* stvoření. Tato úplná obnova a proměna zde ještě není. „*Jsmo spaseni v naději*“, říká Pavel a dodává, že tu konečnou proměnu „*trpělivě očekáváme*“.

A tak zakoušíme jako věřící lidé obojí. Jednak novou moc Boží, která k nám přišla v Kristu a v daru Ducha svatého a zároveň spolu s celým stvořením i my ještě nejednou sténáme a trpělivě očekáváme a vyhlížíme až se naděje Boží obnovy, naděje Božího lidu dovrší. Nejen radostný jásot z Kristova vzkříšení a oživující moci Ducha svatého určuje náš křesťanský život, ale právě tak i bolesti zad, kloubů, nemoci, starosti, úcty a složenky, bezradnost s výchovou dětí, těžké úkoly, potyčky s šéfy atd. I my, mající prvotiny Ducha, ještě nejednou sténáme a voláme „*Pane, přijď ... přijď království tvé*“.

Naše slabost

A přece by bylo chybou říci, že je v našem životě jedna oblast, kterou proniká a proměňuje Duch Boží a druhá, ve které má nadvládu naše slabost a křehkost. Není to tak, že by Boží Duch pronikal jen někam a jiných věcí se nedotýkal. Není to tak, že by nějaká oblast našeho života byla prodchnuta triumfující mocí Ducha a jiná by tomuto Duchu byla uzavřena. Boží Duch proniká všude a dotýká se všeho. A to i našich slabostí: „*Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti*“ (v. 26). Pavel realisticky vidí, že naše slabosti jsou skutečné a že dosud přetrvávají. Ale Boží Duch se dotýká i našich slabostí, ačkoli je vždycky neodstraňuje. Tíživé okolnosti života mnohdy zůstávají. A přece i zde proniká něco nového. I v oněch Pavlových „*utrpeních nynějšího času*“ můžeme prožít pomoc Ducha svatého.

Slabost. To je něco, co nás lidi do značné míry určuje a vystihuje. Někteří lidé se snaží svou slabost si nepřiznat. Snaží se ji přebít a dělat že neexistuje - třeba formou arogance, která všechno drtí a válkuje, kterou si člověk dodává pocit moci a nadvlády, nebo přesvědčením, že všechno zvládnou a nic není problém, nebo honbou za úspěchem, který vždy znovu potvrdí, jak jsem dobrý a bez slabin. Slabost si neradí připouštíme. Pokořuje nás. Ale není člověka bez slabin. U někoho je to zdravotní handicap nebo nemoc, co ho trápí a omezuje, jiný zápasí s nějakým povahovým rysem, který nedokáže překonat, dalšímu nejde učení, jiný těžko navazuje vztahy atd. Je zkrátka mnoho věcí, které nám připomínají, že nemáme všechno ve svém životě pod kontrolou.

Duch přichází na pomoc

Zároveň ale slyšíme povzbuzení, že na svou slabost nejsme sami: „*Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti*.“ Boží Duch naše slabosti vždy neodstraní. Ale vždy v nich pomáhá. Jak nám Duch pomáhá?

Duch znamená Boží blízkost

Ve své slabosti a nedostačivosti se někdy člověk cítí sám a opuštěn. A pocit samoty a opuštěnosti bývá nakonec tím nejtěžším - když vidím, že svou slabost nezvládnou sám a ani druzí lidé mi třeba nejsou schopni pomoci. Osamělost plodí zoufalství. Ale Pavel, který nejprve živě vykreslil tíživou situaci člověka i křesťana, v tomto porušeném světě, kde „utrpení nynějšího času“ stále doléhají, dodá: „*Také Duch přichází na pomoc naší slabosti*“. A tady jsme také u jednoho požehnání svatodušních svátků. Boží Duch je seslán, přichází krom jiného, aby pomáhal v naší slabosti. Boží Duch, to je živá Boží přítomnost v našem životě, ve všem, co náš život utváří. Pán Ježíš řekl svým učedníkům o Duchu svatém, že s nimi zůstává a v nich bude (J 14,17). Nemusíš být, milý křesťane, ani ve své slabosti sám. Přítomnost Božího Ducha je zvláštní a mimořádná tím, že není vnější, ale bytostně vnitřní. „Ve vás bude“, říká Ježíš. Jeho pomoc tak není povrchní, ale hluboká, niterná. Různými slovy o této přítomnosti Ducha svatého Ježíš mluvil. Když měl odejít zpět ke svému Otci, Bohu, vyvstala otázka, co bude dál s jeho učedníky, kteří po tři roky byli s ním. Nyní najednou odejde. A Ježíš jim říká: „*Říkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám*“ (J 16,7). Ježíš nemohl být všude a se všemi. Boží Duch, který byl vylit, vane celou zemí a přináší Boží, Kristovu blízkost všude, kde jí člověk otevře své srdce.

Duch se za nás přimlouvá

„*Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním*“ (v. 26). Boží Duch jako náš „přímluvce“. Jako ten, kterému na nás záleží. Pokud Duch (slovy bratří Kralických) za nás „prosí lkáními nevypravitelnými“, pak jsme pro něj velmi cennými. Jiný překlad uvádí, že Duch se za nás „přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit slovy“. To už musí něco být, pokud by se za nás někdo stavěl a přimlouval s takovou naléhavostí, že ji ani nelze vyjádřit slovy. Právě to činí Boží Duch. Je to vůbec zvláštní nahlédnutí do vnitřního života v Bohu. Bůh v Bohu za mě a za tebe sténá a lká. Znít to možná až neuvěřitelně, ale mé a tvé slabosti, můj a tvůj život se hluboce dotýká Božího srdce, Božího nitra. Pokud bychom do něj mohli nahlédnout, spatřili bychom v něm neustávající zápas za mě a za tebe. Naše slabosti, bída a nouze se Boha hluboce dotýkají - tak, že se to vyslovit nedá. Jen Bůh v Bohu rozumí intenzitě a hloubce tohoto zápasu o člověka. Rádi říkáme, že naší pomocí ve slabosti je modlitba. Přináší nám povzbuzení. Ale realista Pavel vidí, že někdy ani nevíme jak a za co se modlit. Nenacházíme slova nebo nevidíme Boží vůli. Nerozumíme vždy sami sobě, tomu, co se děje. Jsme bezradní. Jaké povzbuzení nám může přinést, že ani v takových bezradných chvílích nejsme bez zastání. Boží Duch nás zajišťuje ať se děje cokoli. On sám za nás volá k Bohu Otci a to tím nejsprávnějším způsobem, protože, jak píše Pavel, Duch se přimlouvá za svaté vždy podle Boží vůle. Je to velké povzbuzení, když víme o tomto „zajištění shora“, že i když se potácíme, nevíme, pochybujeme a bojíme se jak to s námi dopadne, tak Boží Duch je přítomen u nás a zároveň u Boha jako náš zastánce a přímluvce.

Přeji nám všem, až se zase budeme potýkat se svou slabostí a nejistotou, až nebudeme vědět kudy kam, až nám i naše modlitby budou připadat jako prázdný klas, připomeňme si toto slovo Pavlovo: „*Také Duch přichází na pomoc naší slabosti ... sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním*.“ Díky daru Ducha svatého nejsme nikdy bez přímluvce. On byl vylit tehdy o Letnicích, aby s námi již navždy zůstal jako živá Boží přítomnost a náš zastánce. A když se nám bude někdy zdát, že se nám všechno vymklo z rukou, vezme, že je tu někdo, kdo nás nás z rukou určitě nepustí. Svým nevyslovitelným lkáním nám to dosvědčuje.